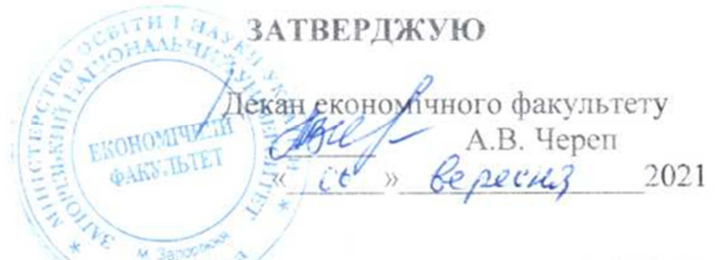

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛЕННЯ ПЕРСОНАЛОМ І МАРКЕТИНГУ

НОРМУВАННЯ ПРАЦІ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 051 - Економіка

освітньо-професійна програма Управління персоналом та економіка праці

Укладач: Очеретін Дмитро Валерійович, к. е. н., доцент кафедри економічної кібернетики

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри управління
персоналом і маркетингу

Протокол № 1 від " 27 " 08 2021 р.
Завідувач кафедри

М.М.Іванов
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету
Протокол № 1 від " 30 " 08 2021 р.
Голова науково-методичної ради
економічного факультету

І.І.Колобердянко
(ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

(підпис) (ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань <u>05-Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Кількість кредитів – 4	Вибіркова	
Спеціальність <u>051-Економіка</u> (шифр і назва)	Загальна кількість годин – 120	Семестр:	
		7 -й	-й
Освітньо-професійна програма <u>Управління персоналом та економіка праці</u> (назва)	Змістових модулів – 6	Лекції	
		20 год.	год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 11	Практичні	
		10 год.	год.
		Самостійна робота	
		90 год.	год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Нормування праці» є вивчення теорії і набуття практики регламентування затрат живої праці за різноманітних умов трудової діяльності людини, надання студентам можливості оволодіти системою знань про організацію та нормування оплати праці на підприємстві.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поетапне і послідовне опанування теоретичними засадами нормування праці; опанування методикою аналізу окремих елементів витрат живої праці; перегляд трудових норм на підприємствах..

Об'єктом вивчення дисципліни є організація трудової діяльності та нормування оплати праці на підприємстві.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Нормування праці» є:

- оволодіти теоретичними основами економіки праці і соціально-трудова відносин;
- ознайомитися з основними національними законодавчими актами у сфері соціально-трудова відносин та найважливішими документами Міжнародної організації праці з цих питань;
- ознайомитися з характеристиками трудових ресурсів і трудового потенціалу в Україні;
- ознайомитися з тенденціями розвитку ринків праці, пріоритетами державної політики зайнятості;
- ознайомитися з формами організації праці та методами її нормування;
- ознайомитися з механізмами розрахунків показників ефективності і продуктивності праці;
- оволодіти аналізом стану нормування праці та навчитися розробляти заходи щодо його поліпшення;

- набути вмінь розраховувати та аналізувати основні показники руху населення;
- набути вмінь проводити та обробляти фотографію робочого часу та хронометраж;
- набути вмінь розраховувати заробіток працівника з певною системою оплати праці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>ІК Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p>	<p>Репродуктивні методи (лекція, пояснення, робота з методичними матеріалами). Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми).</p>
<p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.</p> <p>СК15. Здатність аналізувати чисельність, структуру персоналу; виявлення потреб у навчанні персоналу; аналізувати рівень умов праці, трудових процесів і затрат робочого часу; аналізувати рівень виконання чинних норм праці та використання фонду оплати праці.</p> <p>СК16. Здатність визначення трудомісткості виробничої програми; складання балансу робочого часу; планування чисельності персоналу, продуктивності праці та роботи виробничих колективів; нормування праці; виконання економічних розрахунків.</p>	<p>Евристичні методи</p>
<p>ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних та трудових відносин.</p> <p>ПРН12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН13 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>ПРН22 Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю: усний, письмовий.</p> <p>Практичні методи (практичні та контрольні завдання).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – практичні завдання; – теоретичне тестування; – залік.

Міждисциплінарні зв'язки.

Викладанню дисципліни «Нормування праці» передують вивчення дисциплін «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

Після вивчення дисципліни «Економічна теорія» студент повинен оперувати теоретичними знаннями з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і особливостей економічної діяльності суспільства, а також формування у них логіки економічного мислення та навичок прийняття обґрунтованих рішень щодо економічних проблем, які виникають у суспільному житті.

Після вивчення дисципліни «Мікроекономіка» студент повинен володіти навичками формування ринково-орієнтованого економічного світогляду учасника суспільного виробництва, здатного до діяльності економіста-фахівця або самостійної підприємницької діяльності; володіти універсальним інструментарієм прийняття раціональних господарських рішень.

Після вивчення курсу «Макроекономіка» студент повинен знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність і значення нормування праці.

Тема 1. Сутність і значення нормування праці

Зв'язок нормування праці з іншими дисциплінами. Історичний розвиток нормування праці. Основні положення теорії наукової організації праці Ф. Тейлора. Принцип економії рухів Ф. Гілберт та Л. Гілберт. Принцип організації праці великих виробничих колективів Г. Емерсона. Основні положення фордизму (Г.Форд). Теорія наукової організації праці Елтона Мейо. Принципи та закони організації праці О.А. Єрманського. Наукові розробки в області організації праці й підготовки персоналу А.К. Гастева. Принципи наукової організації праці П.М. Корженцева. Основні положення теорії гуманізації праці 1970-х років.

Сутність та значення нормування праці на підприємстві. Зміст поняття «нормування праці». Предмет нормування праці. Об'єкт нормування праці. Норми витрат праці з вихідною базою. Мета нормування праці. Завдання нормування праці.

Функції та принципи нормування праці.

Змістовий модуль 2. Трудовий процес та його організація

Тема 2. Трудовий процес та його організація

Трудові процеси: суть, види, принципи організації. Процес виробництва. Технологічний процес. Трудовий процес. Класифікація трудових процесів: за характером предмету праці та виготовленої продукції, за функціями працівників, за рівнем механізації, за рівнем важкості та шкідливості умов праці. Принципи організації трудового процесу: принцип пропорційності, синхронності, ритмічності, безперервності, запасу ресурсів.

Структура виробничої операції. Основні цілі поділу операції на елементи.

Класифікація трудових рухів: за тривалістю, за напрямками, за постійністю виконання, за суміщенням, за точністю виконання, за функціональним призначенням, залежно від мети, за регламентом виконання, за принципом універсальності. Ритм та темп трудових рухів.

Змістовий модуль 3. Аналіз трудового процесу і витрат робочого часу

Тема 3. Аналіз трудового процесу і витрат робочого часу

Мета та завдання вивчення робочого часу. Основні види класифікації витрат часу: працівника, роботи устаткування, тривалості виробничого процесу. Загальна класифікація елементів витрат змінного робочого часу. Час продуктивної і непродуктивної роботи, час підготовчо-завершальної роботи, час оперативної роботи, час обслуговування робочого місця. Час регламентованих та нерегламентованих перерв. Структура нормованого і ненормованого робочого часу.

Структура часу використання устаткування. Необхідний та змарнований час.

Структура загального часу тривалості виробничого процесу. Чинники, що впливають на тривалість виробничого процесу.

Методичні основи аналізу витрат робочого часу. Класифікація методів вивчення витрат робочого часу. Метод безпосередніх вимірів, його переваги і недоліки. Метод моментних спостережень, його переваги і недоліки. Характеристика основних етапів вивчення витрат робочого часу. Використання результатів аналізу щодо виявлення причин втрат робочого часу, узагальнення передового виробничого досвіду, розробки нормативних матеріалів, удосконалення організації праці.

Змістовий модуль 4. Вивчення витрат робочого часу

Тема 4. Фотографія робочого часу

Види, зміст і особливості фотографії робочого часу. Індивідуальна фотографія робочого часу, її завдання, методика проведення, обробка і аналіз результатів, складання фактичного і нормативного балансів робочого часу. Розробка заходів щодо поліпшення організації праці, усунення причин втрат робочого часу.

Групова фотографія – завдання, методика. Бригадна фотографія – завдання, особливості методики проведення і обробки матеріалів. Самофотографія, її особливості, переваги і недоліки. Фотографія робочого дня багатOVERSTATНИКА, особливості методики її проведення. Фотографія виробничого процесу, її завдання і сфера застосування. Особливості проведення маршрутної фотографії. Цільова фотографія, її завдання і особливості методики. Фотографія часу використання устаткування.

Масова фотографія робочого часу методом моментних спостережень, її завдання і методика проведення.

Тема 5. Хронометраж

Хронометраж, його призначення і види. Організація проведення хронометражних спостережень. Вибір об'єкта та оптимальної кількості вимірів. Оброблення, аналіз і систематизація отриманих результатів. Використання даних хронометражу для вивчення і раціоналізації структури операції і трудового процесу. Використання технічних засобів вивчення витрат робочого часу. Кінозйомка, промислове телебачення та відеомагнітофонні записи для вивчення витрат робочого часу і трудових процесів.

Фотохронометраж, його призначення і сфера застосування.

Змістовий модуль 5. Методи нормування праці і встановлення норм

Тема 6. Методи нормування і встановлення норм

Методи нормування: аналітичний, укрупнений, сумарний досвідно-статистичний. Різновиди аналітичного методу. Різновиди укрупненого методу. Різновиди сумарного досвідно-статистичного методу. Групування норм витрат праці. Встановлення норм часу і норм виробітку. Норма штучного часу. Норма часу на партію. Розрахунок норми виробітку на конкретні види робіт у тих чи інших організаційно-технічних умовах. Встановлені норми. Нормалізований час.

Встановлення норм обслуговування і норм штату (норм чисельності). Поняття норми обслуговування. Встановлення норм обслуговування в одиничному та малосерійному виробництві. Коефіцієнт зайнятості робітника. Норматив чисельності. Норма обслуговування для допоміжних обслуговуючих робітників. Норма чисельності на ремонтне обслуговування. Чисельність робітників, необхідних для обслуговування гнучкої виробничої системи. Чисельність робітників для поточного обслуговування. Чисельність ремонтного персоналу.

Нормування праці службовців. Показники: ступінь завантаження виконавця основними роботами, ступінь завантаження виконавця нормованими роботами, ступінь використання робочого часу виконавця. Функція управління. Продукт праці керівника. Групи управлінського персоналу: лінійні керівники; функціональні керівники; службовці, які здійснюють інженерно-технічні функції; службовці, які здійснюють економічні, організаційні та фінансові функції; інші службовці. Норма керованості. Фактори, що

впливають на витрати управлінської праці. Продукт праці фахівця. Продукт праці рядових службовців, технічних виконавців.

Тема 7. Нормування праці за нормативами та перегляд норм

Склад нормативів та вимоги до них. Види нормативів технічного нормування праці. Види нормативів за рівнем застосування. Вимоги до нормативів.

Нормування праці за мікроелементами. Інтенсивність праці. Поправочні коефіцієнти (надбавки) до норм. Надбавки за Мерріком. Система нормування Міхеля. Система нормування Бедо. Система нормування Рефа. Система нормування консультативної фірми «Персонел адміністрейшн лімітед» (Великобританія). Система нормативних надбавок на відпочинок за Пейджем. Методика аналізу прийомів та способів праці кращих робітників Гілберта. Система мікроелементного нормування Мейнарда, Стегемертена і Шваба МТМ (Method – Time – Measurement). Система мікроелементного нормування праці ВМТ (Basis Motion Time Study) Пресгрейва та Бейлі. Система мікронормативного нормування DMT (Dimensional Motion Time) компанії Дженерал Електрик (США).

Укрупнені нормативи праці і типові норми. Вимоги до укрупнених нормативів. Різновиди укрупнених нормативів.

Змістовий модуль 6. Організація нормування праці на виробництві

Тема 8. Нормування праці робітників основного виробництва

Особливості визначення складових норм часу. Послідовність розрахунків норм праці за різних виробничих умов. Визначення оперативного часу. Вибір оптимального режиму роботи устаткування. Розрахунок основного (машинного) часу для різних видів устаткування. Визначення допоміжного часу.

Вплив систем обслуговування устаткування і робочих місць на тривалість виконання виробничих операцій. Методика нормування часу обслуговування робочого місця, часу на відпочинок та особисті потреби робітника, часу підготовчо-завершальної роботи.

Методи нормування наймасовіших трудових процесів. Встановлення норм часу при виконанні верстатних робіт. Методика розрахунку основного часу на механічних процесах.

Нормування праці робітників-багатоверстатників. Сутність, завдання і умови організації багатоверстатної роботи.

Нормування слюсарних і складальних робіт.

Особливості нормування апаратурних процесів

Особливості нормування праці робітників у виробничих бригадах. Встановлення комплексних норм на одиницю кінцевої продукції бригади (машино-комплект, бригадо-комплект).

Тема 9. Нормування праці допоміжних робітників

Особливості нормування праці з виконання таких допоміжних робіт: міжремонтне обслуговування технологічного устаткування, налагоджувальні роботи, контроль якості продукції, планово-запобіжний ремонт устаткування, транспортні і вантажні роботи, прибирання приміщень.

Тема 10. Нормування праці службовців

Нормування праці службовців. Основні об'єкти нормування праці службовців: функції управління, конкретні управлінські роботи, процедури і операції, мікроелементи операцій. Методи нормування праці службовців: укрупнений (непрямий) та диференційований. Сутність методів нормування праці.

Структура нормативів трудових витрат на підготовку виробництва. Нормативи трудомісткості на конструкторські роботи, на проектування технологічних процесів, на проектування і виготовлення інструментів і оснащення. Нормування праці майстра виробничої дільниці.

Види норм, які застосовують для нормування праці спеціалістів, службовців.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	2	2	-	-	-	13	-	5	-	5
2	15	4	2	-	2	-	11	-	5	6	11
3	15	2	2	-	-	-	13	-	5	-	5
4	15	8	4	-	4	-	7	-	5	12	17
5	15	6	4	-	2	-	9	-	5	6	11
6	15	8	6	-	2	-	9	-	5	6	11
Усього за змістові модулі	90	30	20	-	10	-	60	-	30		60
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30				40
Загалом		120						100			

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Сутність і значення нормування праці	2	-
2	Трудовий процес та його організація	2	-
3	Аналіз трудового процесу і витрат робочого часу	2	-
4	Фотографія робочого часу	2	-
	Хронометраж	2	-
5	Методи нормування і встановлення норм	2	-
	Нормування праці за нормативами та перегляд норм	2	-
6	Нормування праці робітників основного виробництва	2	-
	Нормування праці допоміжних робітників	2	-
	Нормування праці службовців	2	-
Разом		20	-

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
2	Трудовий процес та його організація	2	-
4	Фотографія робочого часу	2	-
	Хронометраж	2	-
5	Методи нормування і встановлення норм	-	-
	Нормування праці за нормативами та перегляд норм	2	-
6	Нормування праці робітників основного виробництва	2	-
	Нормування праці допоміжних робітників	-	-
	Нормування праці службовців	-	-
Разом		10	-

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тестування	Тестування за темою 1 розділу 3 робочої програми у системі Moodle	Контрольне тестування за темою складається з 5 тестових питань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	1			5
2	Тестування	Тестування за темою 2 розділу 3 робочої програми у системі Moodle	Контрольне тестування за темою складається з 5 тестових питань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.	5

	Практичне завдання	Виконання практичної роботи 1	<p>Зміст роботи полягає у виконанні практичного завдання за темою 2 розділу 3 робочої програми у системі Moodle, яке складається з відповіді на 3 запитання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>6 балів</u>: студент повністю виконав практичне завдання; - <u>5 балів</u>: студент в цілому виконав практичне завдання, але не повно та допустивши деякі неточності; - <u>4 бали</u>: студент повністю виконав 2 завдання; - <u>3 бали</u>: студент виконав 2 завдання, але не повно та допустивши деякі неточності; - <u>2 бали</u>: студент повністю виконав 1 завдання; - <u>1 бал</u>: студент виконав 1 завдання, але не повно та допустивши деякі неточності; - <u>0 балів</u>: студент не виконав практичне завдання. 	6
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			11
3	Тестування	Тестування за темою 3 розділу 3 робочої програми у системі Moodle	Контрольне тестування за темою складається з 5 тестових питань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	1			5
4	Практичне завдання	Виконання практичної роботи 2	<p>Зміст роботи полягає у створенні фотографії робочого часу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>6 балів</u>: студент повністю виконав практичне завдання; - <u>5 балів</u>: студент в цілому виконав практичне завдання, але не повно та допустивши деякі неточності; - <u>4 бали</u>: студент правильно визначив сутність практичного завдання, але виконав його частково й допустив при цьому помилки, що не впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>3 бали</u>: студент правильно 	6

			<p>визначив сутність практичного завдання, але виконав його недостатньо або поверхово, допустивши при цьому помилки, що впливають на загальне розуміння практичного завдання;</p> <p>- <u>2 бали</u>: студент частково або поверхово виконав практичне завдання, допустивши при цьому помилки, що суттєво впливають на загальне розуміння практичного завдання;</p> <p>- <u>1 бал</u>: студент частково або поверхово виконав практичне завдання, допустивши при цьому значні помилки, що суттєво впливають на загальне розуміння практичного завдання;</p> <p>- <u>0 балів</u>: студент не виконав практичне завдання.</p>	
Практичне завдання	Виконання практичної роботи 3	Зміст роботи полягає у створенні хронометражу робочого часу:	<p>- <u>6 балів</u>: студент повністю виконав практичне завдання;</p> <p>- <u>5 балів</u>: студент в цілому виконав практичне завдання, але не повно та допустивши деякі неточності;</p> <p>- <u>4 бали</u>: студент правильно визначив сутність практичного завдання, але виконав його частково й допустив при цьому помилки, що не впливають на загальне розуміння практичного завдання;</p> <p>- <u>3 бали</u>: студент правильно визначив сутність практичного завдання, але виконав його недостатньо або поверхово, допустивши при цьому помилки, що впливають на загальне розуміння практичного завдання;</p> <p>- <u>2 бали</u>: студент частково або поверхово виконав практичне завдання, допустивши при цьому помилки, що суттєво впливають на загальне розуміння практичного завдання;</p> <p>- <u>1 бал</u>: студент частково або поверхово виконав практичне завдання, допустивши при цьому</p>	6

			значні помилки, що суттєво впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>0 балів</u> : студент не виконав практичне завдання.	
	Тестування	Тестування за темами 4 та 5 розділу 3 робочої програми у системі Moodle	Контрольне тестування за темою складається з 5 тестових питань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	3			17
5	Практичне завдання	Виконання практичної роботи 4	Зміст роботи полягає у складанні нормативної таблиці графоаналітичним методом: - <u>6 балів</u> : студент повністю виконав практичне завдання; - <u>5 балів</u> : студент в цілому виконав практичне завдання, але не повно та допустивши деякі неточності; - <u>4 бали</u> : студент правильно визначив сутність практичного завдання, але виконав його частково й допустив при цьому помилки, що не впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>3 бали</u> : студент правильно визначив сутність практичного завдання, але виконав його недостатньо або поверхово, допустивши при цьому помилки, що впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>2 бали</u> : студент частково або поверхово виконав практичне завдання, допустивши при цьому помилки, що суттєво впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>1 бал</u> : студент частково або поверхово виконав практичне завдання, допустивши при цьому значні помилки, що суттєво впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>0 балів</u> : студент не виконав практичне завдання.	6
	Тестування	Тестування за темами 6 та 7	Контрольне тестування за темою складається з 5 тестових питань. За	5

		розділу 3 робочої програми у системі Moodle	кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.	
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	2			11
6	Практичне завдання	Виконання практичної роботи 5	<p>Зміст роботи полягає у обробці та аналізі хронометражних спостережень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>6 балів</u>: студент повністю виконав практичне завдання; - <u>5 балів</u>: студент в цілому виконав практичне завдання, але не повно та допустивши деякі неточності; - <u>4 бали</u>: студент правильно визначив сутність практичного завдання, але виконав його частково й допустив при цьому помилки, що не впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>3 бали</u>: студент правильно визначив сутність практичного завдання, але виконав його недостатньо або поверхово, допустивши при цьому помилки, що впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>2 бали</u>: студент частково або поверхово виконав практичне завдання, допустивши при цьому помилки, що суттєво впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>1 бал</u>: студент частково або поверхово виконав практичне завдання, допустивши при цьому значні помилки, що суттєво впливають на загальне розуміння практичного завдання; - <u>0 балів</u>: студент не виконав практичне завдання. 	6
	Тестування	Тестування за темами 8, 9, 10 розділу 3 робочої програми у системі Moodle	Контрольне тестування за темою складається з 5 тестових питань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.	5
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	2			11
Усього за	11			60

змістові модулі контр. заходів				
--------------------------------	--	--	--	--

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання	Тестування за змістовими модулями 1-6 розділу 3 робочої програми у системі Moodle	Контрольне тестування за вивченим матеріалом курсу складається з 20 питань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.	20
	Практичне завдання	Захист практичних завдань екзаменаційної роботи	Студент під час екзамену виконує практичних завдання екзаменаційної роботи за темами 4, 5, 7, 8 розділу 3 робочої програми (письмово). За правильне виконання практичного завдання студент отримує 20 балів.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Організація та нормування праці : навч. посіб. / Н. С. Данилевич [та ін.] ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана", [Ін-т бізнес-освіти]. Київ : КНЕУ, 2015. 389 с.
2. Мініна О. В., Дерій Ж. В., Шадура-Никипорець Н.Т. Економіка та організація праці : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Чернігів : ЧНТУ, 2017. 199 с.
3. Данюк В. М., Райковська О. Г. Нормування праці. Збірник завдань і вправ: навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 268 с.
4. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудова відносини [Текст] : курс лекцій. Київ : ІПК ДСЗУ, 2017. 101 с.
5. Склярук Т. В., Панас Я. В. Економіка праці : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 226 с.

Додаткова:

1. Економіка та організація праці. Тексти лекцій для студентів галузі знань 0305 "Економіка і підприємництво" напряму підготовки 6.030504 "Економіка підприємства" всіх форм навчання / Укладачі: Мініна О.В., Дерій Ж.В. Чернігів : ЧНТУ, 2016. 158 с.
2. Управління персоналом та економіка праці : [учб. посіб.] / [М. І. Погорелов та ін.] ; за ред. проф. Погорелова М. І. [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Щедра садиба плюс : НТУ "ХП", 2015. 521 с.
3. Економіка праці і соціально-трудова відносини : підручник / [О. В. Шкільов та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Шкільова. Київ : Компринт, 2015. 749 с.

4. Карпіщенко О. І. Економіка праці та соціально-трудова відносина : навч. посіб. Суми : Сум. держ. ун-т, 2015. 389 с.
5. Економіка праці й соціально-трудова відносина: теоретичний курс : підручник / [Черчик Л. М. та ін. ; за заг. ред. Л. М. Черчик] ; Луц. нац. техн. ун-т, Східноєвроп.нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2015. 413 с.
6. Економіка праці й соціально-трудова відносина: практичний курс : підручник / [Черчик Л. М. та ін. ; за заг. ред. Л. М. Черчик] ; Луц. нац. техн. ун-т, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2015. 331 с.
7. Багрова І. В. Нормування праці : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. реком. МОНУ Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 212 с.
8. Економіка праці й соціально-трудова відносина : навч. посіб. / [І. Б. Скворцов та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. Б. Скворцова ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 265 с.
9. Комарницький І. М., Комарницька Г. О. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підручник. Хмельницький : Цюпак, 2016. 423 с.
10. Олійник Т. І., Пахуча Е. В. Економіка праці і соціально-трудова відносина : навч. посіб. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 279 с.
11. Ведерніков М. Д., Чернушкіна О. О. Нормування праці : навч. посіб. рек. МОНУ. Львів : Новий Світ, 2011. 372 с.
12. Нормування праці : навч.-практ. посіб. для студ. вищ. навч. закл. реком. МОНУ / Н. І. Верхоглядова, Д. М. Ядранський, Ю. В. Лисенко, Я. Я. Слабко. Київ : ВД "Професіонал", 2009. 368 с.
13. Дячун О. В. Організація, нормування та оплата праці : навч. посіб. для студ. екон. спец вищ. навч. закладів реком. МОНУ Львів : Афіша, 2001. 224 с.
14. Оленич Є. І., Чернов В. І. Нормування праці : Навч.-метод. посібник для самот. вивчення дисципліни. Київ : КНЕУ, 2000. 148 с.
15. Рижиков В. С., Єрмоєнко В. О., Коваленко Г.О. Основи нормування праці : Навч. посібник для вnz Київ : Центр навч. літ., 2006. 189 с.
16. Серединська, В. М., Загородна О. М., Спільник І.В. Аналіз системи нормування праці на підприємстві. *Економічний аналіз*: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету "Економічна думка", 2015. Том 19. № 2. С. 136-147.
17. Медведєв, В. С. Використання нейронних мереж для нормування праці виробничого персоналу. *Бизнес інформ.* 2012, № 8. С. 131-133.
18. Седляр, М. О. Проблеми нормування праці в умовах становлення постіндустріального суспільства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2020., № 2(25). С. 281-286.
19. Robert S. Smith, Ronald G. Ehrenberg *Modern Labor Economics: Theory and Public Policy* (12 ED). London: Pearson Education, 2021. 688 p.
20. Breza, Emily, Supreet Kaur, and Yogita Shamdasani. (2021) Labor Rationing. *American Economic Review*, 111 (10): 3184-3224. DOI: 10.1257/aer.20201385

Інформаційні джерела:

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
2. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
3. Міністерство фінансів. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
4. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>
5. Рекомендації щодо нормування праці в галузях народного господарства. Міністерство праці України. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002205-95#Text>
6. Українсько-європейський консультативний центр з питань законодавства. URL: <http://www.ueplac.kiev.ua>
7. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

8. Київська школа економіки. URL: <https://kse.ua/ua>
9. Дзюба С.Г., Гайдай І.Ю. Нормування праці: Навчальний посібник. - Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2004. - 132 с. URL: <http://ea.donntu.edu.ua/handle/123456789/15933>
10. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/Nazarova.-Ekonomika-pratsi_2019.pdf